

PREDLOG

POROČILO O DELU SINDIKATA DELAVCEV DEJAVNOSTI ENERGETIKE SLOVENIJE MED IV. IN V. KONGRESOM

V obdobju med IV. in V. Kongresom SDE Slovenije je delo temeljilo na sprejetih programskih usmeritvah in trenutnih prednostnih nalogah. Poročilo o delu SDE Slovenije vključuje :

- uvod k poročilu,
- poročilo Predsedstva SDE Slovenije,
- poročilo Konference sindikata dejavnosti elektrogospodarstva Slovenije,
- poročilo Konference sindikata dejavnosti premogovništva Slovenije,
- poročilo Konference sindikata naftno-plinske dejavnosti in drugih dejavnosti
- poročilo Statutarne komisije SDE Slovenije,
- poročilo Odbora za enake možnosti,
- poročilo Komisije za kolektivno dogovarjanje,
- poročilo na področju mednarodne dejavnosti,
- poročilo Komisije za spremljanje plač.

1. UVOD K POROČILU

Spoštovane kolegice in kolegi!

Obdobje med kongresoma je bilo za SDE Slovenije doslej eno najtežjih in to zaradi finančne in posledično gospodarske krize, ki je občutno vplivala tudi na spoštovanje delavskih in socialnih pravic. Vpetost naše države v Evropi je v veliki meri vplivala na ukrepe, ki so jih sprejemale vlade članic EU za razreševanje krize, tako je bil boj sindikatov proti ostrim varčevalnim ukrepom večinoma neuspešen.

Navkljub takšnemu stanju lahko ugotavljam, da je bilo to obdobje za SDE Slovenije izredno naporno, vendar pa uspešno. Bil je čas trdega dela, razgovorov, pogajanj in dogovorov, ki niso vedno obrodili zelenih sadov. Smo pa uspeli s strpnostjo, argumenti, včasih tudi z nekaterimi oblikami sindikalnega boja, dokazati svoj prav. To se je zgodilo predvsem zaradi medsebojnega dialoga, zbliževanja različnih interesov, pogledov in mnenj v samih organizacijah, koordinacijah, posameznih konferencah in na predsedstvu. Solidarnost je tista temeljna vrednota sindikalnega delovanja, ki je bila in bo naš moto, navkljub temu, da so posledice neoliberalnega kapitalizma vedno bolj zaznavne tudi v naši dejavnosti.

Kolegice in kolegi, v preteklosti smo se samo pogovarjali, kaj nas čaka: privatizacija energetskega sektorja, prestrukturiranje, reorganizacije, liberalizacija energetskega trga, vstop tuje konkurence na trg z el. energijo in še bi lahko naštevali. Danes je vse to realnost in vedno bolj postajamo del globalnega energetskega trga. Na tem trgu kot majhna ekonomija nimamo velikega vpliva na dogajanja pri sprejemanju različne zakonodaje v evropskem parlamentu. Prav sedaj, v času krize, se v vrhu EU na nedemokratičen način sprejema vse več odločitev, ki imajo ogromen vpliv na delo in življenje državljanov unije. Ne upoštevajo pa nobenih predlogov in stališč evropskega sindikalnega gibanja ali alternativnih predlogov za reševanje krize, ki jih poleg sindikatov ponuja tudi civilna družba. Slovenska politika v večini primerov slepo sledi direktivam iz Bruslja, ker zaradi nesposobnosti sprejetja širšega konsenza sama ne zmore razviti neke svoje razvojno naravnane strategije.

Pred kratkim je bilo v številnih slovenskih in tujih medijih predstavljeno dejstvo, da je energetika v Sloveniji praktično še edina dejavnost, kjer se učinki vseevropske krize še ne zaznavajo v takšni meri kot se to dogaja v energetskih dejavnostih v drugih državah. Pri tem ima zasluge tudi SDE Slovenije, saj doslej nismo dovolili, da bi se v preteklosti skrbno načrtovana in zgrajena energetska infrastruktura razprodala oz. izgubila v nepreglednih privatizacijskih dogajanjih.

Ker pa smo stalno pod pritiskom raznih sprememb, predlogov reorganizacij, bo potrebno še naprej iskati rešitve, ki bodo odgovorile na vse izzive evropskega globalnega trga. In to so naše naloge, pri katerih bomo sodelovali v prihodnje oz. jih bomo sami predlagali ali pomagali pri njihovem izvajanju - seveda skupaj s socialnimi partnerji. Takšen način dela je najboljša garancija, da se ekonomsko socialna varnost zaposlenih v slovenski energetiki ne bo poslabšala oz. jo bomo lahko ob doseganju zastavljenih ciljev le še izboljševali.

Posebna pozornost je bila v tem obdobju namenjena podpori delavskemu soupravljanju, ki posredno krepi zaupanje v delo svetov delavcev, obenem pa nalaga sindikatom družb, da odgovorno sodelujejo pri kadrovanju v organe sveta delavcev.

Kolegice in kolegi, dovolite mi, da se vam zahvalim za vse vaše sodelovanje, za vse vaše napore, ki ste jih vložili pri delu v SDE Slovenije. Uspehi niso samo moji in niso samo vaši, so skupni; zato sem prepričan, da bomo tudi v prihodnje znali in zmogli razreševati probleme, ki so že in še bodo pred nami.

2. POROČILO O DELU PREDSEDSTVA SDE SLOVENIJE

Predsedstvo SDE Slovenije se je v obdobju med obema kongresoma sestalo na:

- 48 rednih sejah (Predsedstva oz. Stavkovnega odbora SDE Slovenije)
- 22 izrednih sejah (Predsedstva oz. Stavkovnega odbora SDE Slovenije)

V tem obdobju je predsedstvo delovalo predvsem na področju kolektivnega dogovarjanja, veliko je bilo priprav, prepričevanj za sklice sej Ekonomsko-socialnega odbora energetike. V drugi polovici med kongresnega obdobja je bilo veliko aktivnosti

zaradi posledic zniževanja pravic iz veljavnih podjetniških kolektivnih pogodb s strani novoustanovljene AUKN (Agencije za upravljanje kapitalskih naložb RS) in kasneje s sprejetjem ZUJF-a (Zakona za uravnoteženje javnih financ). Prav tako so člani predsedstva veliko časa porabilo s seznanjanjem problematike spoštovanja Zakona o zapiranju rudnika v Zasavju. Predsedstvo SDE Slovenije je po predhodnem posvetovanju z vsemi udeleženci sprejelo sklep, da vloži pobudo za oceno ustavnosti Zakona o dodatnih interventnih ukrepih za l. 2012, kakor tudi ustavno presojo 48. člena ZUJF, ki krepko posega v višino sredstev, zagotovljenih z Zakonom o postopnem zapiranju RTH. Sodbi Ustavnega sodišča na obe pobudi še nista znani. Predsedstvo SDE Slovenije je bilo prav tako nosilec aktivnosti zbiranja podpisov za naknadni zakonodajni referendum glede sprejema Zakona o Slovenskem državnem holdingu.

Predsedstvo se je redno seznanjalo s stanjem v posameznih konferencah in sprejemalo usmeritve za razreševanje aktualnih problemov. V razreševanje so se vključevali posamezniki iz koordinacij ali iz konferenc, ki jih je vsebina zadevala. Predsedstvo se je seznanjalo z delom komisij in usmerjalo njihovo delovanje. Vsako leto smo pred izdelavo zaključnih računov za sindikate izvedli seminar na temo materialno-finančnega poslovanja v osnovnih organizacijah sindikata, organizirana sta bila tudi seminarja na temo kolektivnega dogovarjanja. Opravljenih je bilo kar veliko število pogovorov s predstavniki Ministrstva za gospodarstvo, po letu 2012 pa zaradi spremembe Zakona o Vladi RS, z Ministrstvom za infrastrukturo in prostor, direktorjem Direktorata za energijo, sodelavci in predsednikom Vlade RS. Kontakte smo vzdrževali tudi s predstavniki poslovodstev posameznih družb.

O svojih aktivnostih smo obveščali članstvo in sicer preko glasila elektrogospodarstva Naš stik, Delavske enotnosti ter z dopisi osnovnim organizacijam. Na sploh lahko trdimo, da je bilo v obdobju med IV. in V. Kongresom SDE Slovenije opravljeno ogromno dela in vložena precej truda. Seveda pa obstajajo nekatera področja, kjer zagotovo nismo storili vsega, kar bi bilo potrebno. Zato je nujno, da okrepimo informiranje celotnega članstva kot damo poudarek področju izobraževanja, na kar nas nenehno opozarjajo sindikalni zaupniki iz naših organizacij.

S tem je zaključen kratek vpogled v dosedanje aktivnost. Podrobnejše vsebine pa so prikazane v nadaljnjih poročilih posameznih konferenc, odborov in komisij in bodo podlaga za razpravo.

3. POROČILO O DELU KONFERENCE SINDIKATA DEJAVNOSTI ELEKTROGOSPODARSTVA SLOVENIJE

Poročilo konference elektrogospodarstva je vsebinski pregled dela v tem mandatnem obdobju, zato je prav, da se spomnimo minulih dogajanj, ki so dala pečat našemu delovanju in podamo oceno o doseženih rezultatih ter opredelimo izhodišča za nadaljnje delo.

Doseženi rezultati so plod prizadevanj celotnega SDE Slovenije, konference, posameznih koordinacij predvsem pa delovanja sindikatov posameznih družb in vseh posameznikov, ki so s svojo aktivnostjo prispevali pri uresničevanju zastavljenih ciljev.

Program konference je temeljil na sprejetih programskih usmeritvah in ciljnih Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije, na dogajanjih v gospodarstvu, ki so posegala na področje liberalizacije, reorganizacije in privatizacije tega sektorja in na problematiki posameznih sindikatov družb.

Pomembno vlogo pri realizaciji programa so odigrale prav vse koordinacije, ki so s svojo aktivnostjo skrbele za usklajeno delovanje na nivoju posameznih dejavnosti, obenem pa izpostavljale njihovo specifično problematiko.

S skupnimi močmi smo zagotavljali, da so nas upoštevali pri dogovarjanju in pogajanjih znotraj posameznih družb.

Ko ocenjujemo realizacijo načrtovanih ciljev, lahko ugotovimo, da naši programi niso ostali zapisani le v naših dokumentih, ampak smo bili uspešni pri marsikateri nalogi ali akciji; zato je prav, da jih v nadaljevanju poročila izpostavimo.

Konferenca elektrogospodarstva je v tem mandatnem obdobju zaradi finančne in ekonomske krize delovala v precej zaostrenih razmerah, saj je bila izpostavljena velikim pritiskom po spremembah, po reformah elektroenergetskega sistema, še posebej pa so bile pod pritiskom že pridobljene pravice, zapisane v KP EGS in PKP posameznih družb. Potisnjeni smo bili v položaj, v katerega smo morali vlagati velike napore, da smo ohranili že doseženo raven ekonomskih in socialnih pravic delavcev. Pri zagotavljanju pravice do izplačila regresa in božičnice oz. nagrad ob zaključku leta, so sindikati družb kot tudi celotna konferenca, izpeljali organizirano stavko ali pa so s tožbami pred delovnimi sodišči zahtevali izplačilo do višine kot to določajo PKP posameznih družb. V večini primerov so postopki na sodiščih še v izvajanju ali pa se izvajajo mediacije in poravnave med posameznimi vpletenimi akterji.

Naše zahteve so temeljile na vzpostavitvi socialnega dialoga, na osnovi katerega bi lahko na podlagi strokovnih argumentov tvorno vplivali na odločitve na področjih ekonomske in socialne varnosti zaposlenih v energetiki. Žal smo bili velikokrat preslišani, zato smo bili prisiljeni posegati tudi po drugih metodah sindikalnega boja.

Ostro smo se odzvali in z argumenti poskušali preprečiti poizkus Vlade, da bi v okviru strategije upravljanja državnega premoženja s tako imenovano klasifikacijo uvedla že leta 2005 načrtano privatizacijo energetskega sektorja. Ker s strokovnimi argumenti nismo bili uspešni, smo morali poseči po referendumski pobudi. Šele po vložitvi potrebnega števila podpisov za naknadni zakonodajni referendum, je Vlada RS kot predstavnik lastnika, sprejela argumente SDE Slovenije. S sporazumom med SDE Slovenije in Vlado RS se je spor sporazumno zaključil. Pri tem nam je bilo zagotovljeno, da bomo problematiko upravljanja državnih naložb razreševali v okviru delovanja ESOE.

V okviru konference elektrogospodarstva deluje več koordinacij, katere poskušajo po najboljših močeh zastopati interese svojega članstva in skozi skupne aktivnosti v konferenci vplivati na odločitve upravljaljskih struktur, bodisi na nivoju družb ali večinskega lastnika.

V Koordinaciji SDE Slovenije družb distribucije je poleg drugega še vedno aktualno delovanje in izvajanje GJS SODO, ki ga je Vlada pod izgovorom implementacije Evropskih direktiv v obliki odzivnega poročila želela urediti na svoj način, enostransko in brez socialnega dialoga, kar pa je bilo za SDE Slovenije nesprejemljivo. Z odmevnimi stavkovnimi aktivnostmi in kasneje s podpisom sporazuma med Vlado in SDE Slovenije, smo tudi to razreševanje težav prenesli na ESOE in v okviru tega organa dosegli kompromisno rešitev glede trgovanja z el. energijo v okviru EDP. Še vedno pa potekajo aktivnosti za prenos koncesije za opravljanje GJS SODO s centralnega na več obstoječih EDP. Tudi v koordinaciji distribucijskih družb se v zadnjem času srečujemo s težavami pri zagotavljanju pravic delavcem kot so zapisane v PKP posameznih družb. V nekaterih družbah želijo pod krinko izvajanja priporočil raznih državnih agencij in njihovih naslednikov celo odpovedati PKP oz. ne želijo podaljšati njihove veljavnosti. Za preprečitev teh namer bo potrebno izvesti enotno aktivnost v celotni konferenci, saj bomo samo na takšen način lahko zaustavili namere lastnikov.

Koordinacija SDE Slovenije družb skupine HSE je v tem mandatnem obdobju delovala v vseh mogočih razmerah - od za slovenske razmere hitrega povečevanja pravic zaposlenim, do stanja v zadnjem času, ko je bila ekonomsko socialna varnost zaposlenih komaj še na robu sprejemljivega. Ta dogajanja imajo predznak prevelikega vpletanja politike v delovanje skupine HSE in s tem posledično neodgovornost akterjev za nastale razmere. Vse to se žal odraža tudi pri poslovnih rezultatih skupine in predvsem v nesprejetju strategije razvoja. Število zaposlenih in s tem tudi članov SDE Slovenije se v proizvodnih družbah znižuje, povečuje pa se število zaposlenih predvsem na HSE d.o.o. in HSE Invest d.o.o. Če se je problematika TEŠ 6 v zadnjem trenutku ob pomoči SDE Slovenije še pravočasno razrešila, pa tega ne moremo trditi za težave v TET in razvojne načrte v DEM in v SENG. Predvsem v TET je direktno ogroženih preko 200 delovnih mest, indirektno pa še mnogo več. Ob nameravanih aktivnostih HSE d.o.o., ko napoveduje odprodajo TET, bodo potrebni maksimalni napor SDE Slovenije in naše sodelovanje na vseh nivojih. DEM kot nosilec razvoja v skupini HSE pa bo moral dobiti vlogo, ki mu z ozirom na skupni prispevek pripada.

Koordinacija družb v skupini GEN Energija je delovala v najbolj stabilnih razmerah in je svojo problematiko razreševala v neposrednem dialogu z vodilnimi strukturami v skupini. Čeprav so bili na področju izplačila regresa in božičnice deležni usode ostalih energetske družb, so v nekaterih družbah skupine GEN Energija ob dobrem sodelovanju socialnih partnerjev uspeli nivo delavskih pravic celo dvigniti. Najbolj je bil izpostavljen problem sistemske rezerve v TE Brestanica, ki pa je bil ob sodelovanju SDE Slovenije ustrezno razrešen.

Oba proizvodna energetska stebra sta se v preteklem mandatnem obdobju srečala s predlogom združitve, ki pa ni imel zadostnih strokovnih argumentov in tudi v okviru ESOE ni dobil podpore.

Koordinacija ostalih dejavnosti se je v preteklem mandatnem obdobju ukvarjala predvsem z usodo družbe ELDOM in s prezaposlitvijo dela zaposlenih v drugo družbo izven elektroenergetskega sistema. S pomočjo SDE Slovenije smo za prezaposlene delavce poskusili izpogajati najboljše možne pogoje. V Sindikatu družbe ELES so se in se še ukvarjajo s spremembami organiziranosti in s posledicami le-teh.

Zavedamo se, da je problematika v konferenci večplastna, saj bodo posledice globalizacije lahko usodne, če se jim ne bomo znali oz. hoteli prilagoditi ter jih ne bomo izkoristili za doseganje boljših poslovnih rezultatov. Nedorečenost energetske politike in morebitna bodoča organiziranost nas navdaja z zaskrbljenostjo, obenem pa bomo poskušali vse pridobljene izkušnje uporabiti v naši nadaljnji strategiji delovanja.

Energetski zakon, ki je v fazi sprejemanja, bi lahko prinesel korenite spremembe tudi na področju organiziranosti posameznih energetske družb, kar pa lahko ima močan vpliv na socialno varnost vseh zaposlenih. Zato mora biti izboljšanje tega zakona prioriteta delovanja celotnega SDE Slovenije. EU direktiva, ki ureja razmejitev tržnih in reguliranih dejavnosti, se kaže v različnih pogledih in pristopih glede organiziranosti tega sektorja, to pa bo lahko imelo dolgoročne posledice v ogroženosti delovnih mest.

Drugačne oblike organiziranosti prinašajo veliko neznank na področju poslovanja in s tem tudi glede delovnih mest. Danes se že srečujemo s poizkusi preoblikovanja elektroenergetskega sistema v nove organizacijske oblike in povezave, ki zaradi nedorečenosti energetske strategije Slovenije povzročajo delitev elektroenergetskega sistema. To bi lahko imelo za posledico razvojne, ekonomske in socialne težave na področju proizvodnje in distribucije električne energije.

Glede na problematiko posameznih družb na področju delovnih razmerij smo se v preteklem mandatnem obdobju sproti odzivali in z neposrednimi pogajanjimi z vodstvi poskušali reševati nastale probleme. Vse aktivnosti, ki so bili izvedene v Konferenci dejavnosti elektrogospodarstva v preteklem obdobju, se v celoti ne odražajo v uspešnih rezultatih. Kljub temu pa pričakujemo nadaljnje zaupanje našega članstva, saj je popolnoma jasno, da je prioriteta naloga naše konference zagotavljanje socialno in ekonomsko varnost zaposlenih v elektrogospodarstvu. Ne glede na splošno oceno, da je socialna varnost delavcev v panogi zadovoljiva in, da nam jo lahko ostale dejavnosti zavidajo, se ne smemo zadovoljiti s trenutnim stanjem.

Sedanja in bodoča organiziranost SDE Slovenije nam vliva zaupanje in daje garancijo, da bomo tudi v naslednjem mandatnem obdobju ohranjali obstoječ nivo socialnih pravic in bomo v primerih, če bi bila ogrožena temeljna pravica delavcev ali pravica do dela, znali ukrepati pravočasno in na ustrezen način.

4. POROČILO O DELU KONFERENCE SINDIKATA DEJAVNOSTI PREGOVNIŠTVA SLOVENIJE

V Konferenci sindikata dejavnosti pregovništva sta ostali le še dve družbi in sicer RTH in Minervo; ostali pregovniki (Rudnik Senovo, Rudnik Zagorje in Rudnik urana Žirovski vrh) so namreč že zaprti. Nesmiseln je zato obstoj konference s tako majhnim številom članov in bi veljalo razmisliti o vključitvi teh sindikatov v neko drugo konferenco.

Družba RTH se je znašla v nezavidljivi situaciji, saj so se sredstva za izvajanje sprejetega Zakona o postopnem zapiranju RTH zelo zmanjšala, to pa onemogoča kvalitetno

zapiranje rudnika. Zaradi tega lahko pride pri zapiranju do deformacije površine, pride lahko do poškodb na stanovanjskih in ostalih objektih, kar bi lahko pomenilo nujna popravila ali celo rušenje le-teh.

O nakopičenih težavah se je razpravljalo na vseh nivojih SDE Slovenije, v družbi RTH in v TET. Skupaj s poslovodstvi obeh družb smo sprejete zaključke posredovali na pristojne državne institucije, odgovori z njihove strani pa so bili dokaj nejasni, tako da imamo sedaj težave na kadrovsko socialnem področju, kakor tudi pri samem zapiranju rudnika. Pohvala gre vodstvu SDE Slovenije, ki se je zelo angažiralo pri razreševanju težav, saj bi bila situacija brez te pomoči še veliko slabša.

5. POROČILO O DELU KONFERENCE SINDIKATA NAFTNO-PLINSKE IN DRUGIH DEJAVNOSTI

V Konferenci naftno-plinske in drugih dejavnosti je za obdobje med dvema kongresoma značilno pestro in aktivno sindikalno delovanje. Izvajale so se mnoge za naše člane pomembne aktivnosti. Po posameznih osnovnih organizacijah smo izvajali aktivnosti v obliki nadzora in skrbi nad izvajanjem določil veljavnih kolektivnih pogodb ter aktivnosti glede izvajanja izplačil plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja. Sodelovali smo v vseh dogajanjih, ki so se izvajale na nivoju celotne organizacije SDE Slovenije in tudi ZSSS.

V družbi MOL Slovenija smo konec leta 2008 uspešno izvedli nadomestne volitve za manjkajoče nosilce funkcij v sindikatu. Volili so novega predsednika sindikata, tri zaupnike in člana nadzornega odbora. Smo pa v družbi Mol zaznali določeno nezainteresiranost do dela v sindikatu, saj je po zadnjih nadomestnih volitvah v družbi aktivnost sindikata slabša kot v prejšnjem obdobju. Zaradi velike kadrovske fluktuacije je v družbi upadlo tudi število članov sindikata. To pa je tudi razlog, da nekaterih že zastavljenih ciljev v družbi ni bilo možno doseči.

Ker smo imeli nekaj članov sindikata tudi na bencinskih črpalkah, ki so v lasti Petrola, (čeprav so v najemu), smo z malo prizadevanji uspešno posegli na področje spoštovanja kolektivne pogodbe in Zakona o delovnih razmerjih tudi v tej družbi. Dosegli smo, da se delavcem od maja 2008 pravilno obračunavajo dodatki in nadomestila, kar prej ni bila praksa. Le poročila za nazaj ni bilo mogoče doseči brez uporabe sodnega varstva. Zaradi poznejšega uspešnega dogovora ter izvensodne poravnave je bila ta tožba v letu 2009 umaknjena.

V letu 2009 je bilo veliko aktivnosti na področju urejanja problematike članstva, ki so bili nekoč izločeni iz skupine Nafta in so že večkrat menjali delodajalca. Tudi pri zadnjem, družbi VS&S, njihov status ni bil dokončen oziroma ni bil rešen tako, da bi bil sprejemljiv. Ugotovili smo celo, da jim delodajalec za določeno obdobje ni plačeval prispevkov od plače, čeprav jih je delavcem prikazoval na plačilni listi. Ker se je v lanskem letu v skupini Nafta ustanovila nova hčerinska družba za področje varovanja, požarne varnosti ter varnosti in zdravja pri delu, smo se dogovorili za prevzem vseh delavcev, ki so delali kot varnostniki v družbi VS&S, vendar pa samo za skupino Nafta. Tako je 15 varnostnikov prišlo nazaj v skupino Nafta, v novo družbo za varovanje in

požarno varnost d.o.o. Žal še vedno ni jasno, kaj bo z njihovimi neplačanimi prispevki pri prejšnjem delodajalcu.

V tem obdobju smo v konferenci postali številčno manjši za še eno družbo, saj so nas zapustili kolegice in kolegi iz družbe InterINA, ki so svojo sindikalno bodočnost in s tem večjo varnost poiskali v dejavnosti trgovine, kamor družba po svoji kvalifikaciji dejavnosti sodi.

V tem obdobju pa je potrebno izpostaviti tudi uspešno delo te konference, ki se je izkazalo v aktivnostih Sindikata podjetja Plinarna Maribor. Največ aktivnosti v obdobju 2008-2013 smo v Sindikatu podjetja Plinarna Maribor namenili ohranitvi socialne varnosti zaposlenih, saj je le-ta bila močno ogrožena z namero Mestne občine Maribor, da z občinskim odlokom prenese to dejavnost na javno podjetje, kasneje pa s spremembo odloka celo odproda plinovodno omrežje najboljšemu ponudniku.

Po protestu SDE Slovenije in pogajanjih, smo dosegli, da bi MOM leta 2012 izvedla javni razpis za dodelitev koncesije, na katerega bi se lahko prijavila tudi Plinarna Maribor. Hkrati je mestni svet sprejel sklep za vložitev ustavne presoje o predhodno sprejetih odlokih, s katerimi je bila Plinarni Maribor dodeljena koncesija do leta 2027. V letu 2011 je MOM na osnovi spremembe odloka objavila Javni razpis za odprodajo plinovodnega omrežja s podelitvijo koncesije za obdobje 20 let. Po dveh neuspešnih razpisih je mestni svet spremenil odlok in s tem omogočil Plinarni Maribor najeti plinovodno omrežje ter veljavnost koncesijskega razmerja med Plinarno Maribor in Mestno občino Maribor do 30. 11. 2027.

V SDE Slovenije smo ves čas budno spremljali dogajanja v zvezi s koncesijo ter ukrepali v smislu zagotavljanja socialne varnosti zaposlenih v Plinarni Maribor. Prav zato smo ob objavi Javnega razpisa za odprodajo plinovodnega omrežja v SDE Slovenije sprejeli sklep, da z vsemi sredstvi zagotavljamo izvajanje strateških usmeritev, ki jih je sprejelo Predsedstvo SDE Slovenije že decembra 2008. Te usmeritve govorijo, da javno zasebno partnerstvo za energetiko, ki je infrastrukturna dejavnost, za SDE Slovenije ni sprejemljivo. Prav zato smo v SDE Slovenije zelo zadovoljni, da smo ohranili socialno varnost zaposlenih v Plinarni Maribor, mestu Maribor pa s tem zagotovili nemoteno in varno oskrbo z zemeljskim plinom za naslednjih 16 let. Plinarna Maribor je z več kot 140-letno tradicijo največja garancija za kvaliteto, kar prav tako dokazuje z izvajanjem distribucije v občini Ruše, Hoče-Slivnica, Šentilj in Miklavž.

V letu 2011 je Sindikat podjetja Plinarna Maribor upravo opozoril na neizvajanje PKP v delu, ki zagotavlja pravico do izplačila uskladičvenega dodatka 14-tim zaposlenim. Po napornih pogovorih in tolmačenju PKP je bilo doseženo, da je bil vsem oškodovanim zaposlenim poračunan znesek neizplačanih sredstev v skupnem znesku cca. 45.000 € in jim tudi izplačan. Prav tako je bilo doseženo, da se je tem zaposlenim uskladičveni znesek vnesel v osnovne plače.

Pri izdaji obvestil za letni dopust smo v Sindikatu podjetja Plinarna Maribor ugotovili, da niso bili upoštevani kriteriji iz 66. člena Podjetniške kolektivne pogodbe (odmera letnega dopusta). Po uskladitvi je bilo 27-tim zaposlenim vročeno novo obvestilo s skupno razliko 52 dni dopusta.

Tukaj bi poročilo najraje zaključil, žal pa ga je potrebno nadaljevati še z manj prijetno vsebino in sicer z dogajanjem v skupini Nafta Lendava, ki je bilo in je še aktualno ter predstavlja za sindikat stalno in nevhvaležno nalogo.

Bilo je seveda tudi kaj dobrega. Leta 2008 smo se uspeli v skupini Nafta Lendava za vse družbe dogovoriti, še preden se je to zgodilo na nivoju države, za usklajevanje plač najmanj v višini 100 % rasti življenjskih stroškov. Končno smo uspeli vgraditi usklajevalni dodatek iz leta 2004 in 2005 v osnovne plače, kar je prineslo še malo povišanja bruto plač na račun dodatkov, predvsem za delovno dobo. Ponovno smo se lotili prenove podjetniške kolektivne pogodbe, saj je bila ta že precej zastarela, predvsem pa je bila že prevečkrat nadgrajevana s številnimi aneksi, kar je zelo oviralo spremljanje izvajanja njenih določil. V hčerinski družbi Nafta Strojna d.o.o. smo uspeli realizirati izplačilo terjatve delavcev na račun premalo izplačanih plač iz preteklosti brez sodnega epiloga. Po več letnem premoru je uspelo v skupini ponovno oživeti športne aktivnosti. V ta namen sta sindikat in družba skupaj uspešno organizirala športno prireditev in zabavo v počastitev dneva rudarjev. Sindikatom družb v skupini je po več letih ponovno uspelo organizirati dvodnevni izlet. Nekaj problemov je bilo pri izplačilu regresa za letni dopust v družbi VS&S –družba za varovanje, kar pa smo tudi uspešno razrešili.

V družbi Nafta Petrochem d.o.o., ki je tudi del skupine Nafta, smo se ukvarjali z nekaj individualnimi zadevami in sicer z odpovedmi pogodb o zaposlitvi iz krivdnega razloga. Po mnenju sindikata so bili krivdni razlogi neutemeljeni, zato smo vsem odpuščenim delavcem svetovali, naj si poiščejo sodno varstvo. V isti družbi je delodajalec predlagal, da bi se naj sprejel aneks h kolektivni pogodbi, s katerim bi se letni dopust omejilo na največ 30 dni. Sindikat družbe je temu ostro nasprotoval, delavce pa obvestil o delodajalčevi nameri. Temu je sledil odstop delodajalca od te namere.

Konec leta 2011 je pomenil za vse sindikaliste, kakor tudi celotno članstvo sindikata in tudi druge zaposlene v skupini Nafta Lendava presenečenje, saj so prišle na dan nekatere nepravilnosti oziroma zgrešene odločitve pri vodenju skupine v zadnjih dveh ali treh letih. Skupina, predvsem pa njene družbe Nafta Petrochem, Eko Nafta in sama krovna družba Nafta Lendava so se znašle v hudi finančni krizi. Predvsem je postalo ogroženo poslovanje in obstoj družbe Nafta Petrochem, ki zaposluje nekaj manj kot 200 delavcev. Ker pa je skupina poslovno (tudi finančno) medsebojno zelo prepletena, bi eventualni stečaj največje družbe (Nafta Petrochem) povzročil verižno reakcijo in potegnil za sabo še druge družbe v skupini. Vodstvo družbe je bilo takoj zamenjano, zato sindikat ni izvedel nekih posebnih aktivnosti; zaupal je namreč novemu vodstvu, da bo naredilo vse, da najprej Nafto Petrochem in potem še celotno skupino spravi v stanje, da bo spet lahko normalno poslovala in s tem še naprej zagotavljala socialno varnost vsem zaposlenim. Ker je bilo možnih več scenarijev, tudi črni, smo bili v sindikatu ves čas v pripravljenosti, da bi primerno ukrepali.

Po tem prvem šoku, ki so ga zaposleni v skupini doživeli v začetku lanskega leta zaradi slabega poslovanja nekaterih družb v skupini, predvsem Nafto Petrochem, je nekatere v toku minulega leta čakalo še večje presenečenje, saj je sanacijski program družbe Nafta Petrochem poleg drugih ukrepov vseboval tudi ukrep zmanjšanja števila zaposlenih. Pri tem se je sindikat potrudil maksimalno zaščititi starejše in težje zaposeljive delavce. To je sindikatu uspelo s pomočjo vpliva pri določanju vrstnega reda kriterijev za določanje

presežnih delavcev. Z vplivom na kriterije se je doseglo tudi to, da se je zmanjšalo število predvidenih presežnih delavcev oziroma se je za njih omogočil odhod po »mehki varianti«. Ker pomeni vsaka izguba delovnega mesta za posameznike in njihove družine katastrofo, je bil to pomemben uspeh. Kljub temu pa je delo izgubilo 16 delavcev. Poleg njih je družbo zapustilo po »mehki varianti« še nadaljnjih 35 delavcev.

Ker pa sanacijskega programa družba Nafta Petrochem ni uspela izvajati po predvidenem terminskem planu, posledice čutijo tudi druge družbe v skupini. Tako so na primer delavci družbe EKO Nafta ostali brez izplačanih plač od meseca januarja naprej, začele pa so se pojavljati zamude pri izplačilih plač tudi v drugih družbah. Najhuje pri tem je, da tudi v sindikatu ne moremo najti pravega orodja, s katerim bi lahko kaj premaknili v pozitivno smer, saj ocenjujemo, da z nobeno obliko sindikalnega boja tega ne bi dosegli. S strani vodstva in upravljavca v imenu lastnika še vedno potekajo aktivnosti, ki bi naj privedle do končnega rezultata, žal pa se družbe z vsakim izgubljenim dnevom oddaljujejo od pričakovanega rezultata sanacije. SDE Slovenije je pripravljen na vse, da tudi v primeru najbolj črnega scenarija članstvu zagotovi vso potrebno podporo. Kljub temu pa še vedno upamo, da se bodo ponovno vzpostavili pogoji za normalno poslovanje in bo s tem tudi zagotovljena socialna varnost vseh zaposlenih v skupini.

V letu 2011 smo izvedli volitve v organe sindikata v novi družbi v skupini, to je v družbi Nafta Varovanje in požarna varnost d.o.o.. Sindikat je poskrbel za to, da je tudi v tej družbi prišlo do ustanovitve sveta delavcev.

V začetku leta 2012 smo povečali aktivnosti v sindikatu družbe Nafta Strojna ob najavi, da se poslovni delež Nafta Strojna d.o.o. proda ponudniku Stroj-BAZ d.o.o.. Po zagotovilih poslovodstva (tudi v pogodbi o prodaji), da se naslednji dve leti ne bodo zgodile nobene spremembe v samem poslovanju družbe in, da ne bo odpuščanj in ugotavljanja viškov, sindikat ni nasprotoval prodaji. Tako je Nafta Strojna d.o.o. postala meseca aprila 2012 last družbe Stroj-BAZ d.o.o.. Sindikatu družbe sprememba lastništva ni prinesla nobene spremembe na področju organiziranosti, kakor tudi ne spremembe števila članstva. Sindikat je v družbi organiziral stavko v okviru generalne stavke SKEI-a, saj se v družbi skupaj s podjetniško uporablja tudi KP te dejavnosti.

Navkljub velikim težavam smo v konferenci dosegali dobre rezultate, a vseeno ne moremo biti popolnoma zadovoljni, saj plače v teh dejavnostih bistveno zaostajajo za povprečnimi plačami v državi. Zato bo potrebno kljub ekonomski krizi v bodoče posvečati več pozornosti izboljšanju ekonomskega položaja delavcev.

6. POROČILO O DELU STATUTARNE KOMISIJE SDE SLOVENIJE

V obdobju med IV. in V. Kongresom SDE Slovenije se je Statutarna komisija SDE Slovenije sestala na 15 (petnajstih) rednih sejah. Na vseh sejah razen na konstitutivni je komisija poleg ostalih nalog obravnavala in pripravljala predlog novega Statuta SDE Slovenije. Vse navedene seje so bile sklepčne, čeprav je v zadnjem času aktivno delovalo 5 članic in članov komisije. Enega člana komisije smo v letu 2010 izgubili zaradi upokojitve, eden je

bil stalno odsoten zaradi službene odsotnosti. Kljub našemu predlogu po nadomestnih volitvah se le-te niso izvedle.

V tem obdobju so bile v okviru ostalih nalog s strani statutarne komisije izvedene naslednje aktivnosti:

- uredil in vodil se je register stanja usklajenosti pravil sindikata družb v SDE Slovenije, pridobila zadnja verzija pravil od večine sindikatov družb v SDE Slovenije, pregledala usklajenost posredovanih pravil družb s sedaj veljavnim Statutom SDE Slovenije in pridobili podatki o izvedbi zadnjih volitev v posameznih družbah,
- pregledana so bila pravila sindikatov naslednjih družb v SDE Slovenije: Elektro Primorska, ELDOM, Elektro Ljubljana, ELES, SENG, TET in usklajena z veljavnim statutom,
- pravila Elektro Gorenjska so bila v sodelovanju s komisijo dopolnjena in na občnem zboru članov sindikata potrjena,
- komisija je na prošnjo predsednika SDE Slovenije v avgustu 2010 napisala mnenje glede nadomestnih volitev za podpredsednika SDE Slovenije v Konferenci sindikata dejavnosti premogovništva in člana Statutarne komisije SDE Slovenije ter Predsedstvu SDE Slovenije predlagala, da se izvedejo nadomestne volitve za navedena člana,
- po izvedbi volitev za predsednika Konference sindikata dejavnosti premogovništva v letu 2011 je na podlagi pridobljene dokumentacije za Predsedstvo SDE Slovenije pripravila mnenje glede zakonitosti izvedenih volitev,
- komisija je aktivno sodelovala pri pripravi novega Pravilnika o solidarnostni pomoči, ki je bil potrjen, v tem obdobju pa sta bila obravnavana tudi osnutka Pravilnika o stavkovnem skladu in osnutek novega Poslovnika Predsedstva SDE Slovenije in Konference SDE Slovenije,
- o svojem delu je komisija redno obveščala Predsedstvo SDE Slovenije in Konferenco SDE Slovenije.

Na podlagi sklepa na IV. Kongresu SDE Slovenije, da komisija pripravi osnutek novega Statuta SDE Slovenije je glavna aktivnost komisije zajemala izpolnitev te naloge. Glede želje, da se s spremembami in dopolnitvami statuta poleg uskladitve le-tega z veljavnim aktom ZSSS vključijo v statut tudi dosedanje izkušnje in v največji možni meri tudi različne možne oblike organiziranosti delovanja za lažje in boljše delovanje SDE Slovenije, je bila pred članicami in člani komisije zelo zahtevna naloga.

Komisija je to nalogo opravila s pripravo izhodišč glede nadaljnje organiziranosti in delovanja sindikata SDE Slovenije, s pripravo osnutka Statuta SDE Slovenije, obravnavo pripomb in dopolnitev v več fazah in v razširjeni sestavi. V oktobru 2011 je potekala obravnava pripomb na predlog statuta s strani sindikatov družb in dopolnitev predloga statuta, v mesecih november 2011 in januar in februar 2012 pa še predstavitev predloga statuta na Predsedstvu SDE Slovenije in usklajevanje stališč glede pripomb in vgraditev prispelih pripomb v predlog statuta. Končna verzija predloga Statuta SDE Slovenije je bila obravnavana in sprejeta na Konferenci SDE Slovenije dne 12. aprila 2012.

S tem pa ta naloga še zdaleč ni bila končana. Rešitve v sprejetem statutu namreč niso bile sprejemljive za del sindikatov družb. Kljub dvodnevemu usklajevanju pripomb na veljavni statut 21. in 22. decembra 2012 v Ankaranu je bil v januarju 2013 v okviru

delovne skupine podan novi predlog sprememb in dopolnitev statuta. Pred komisijo se je tako poleg nekaterih pomislekov na predlagane rešitve pojavil problem uspešne uskladitve predloga glede na predviden razpoložljivi čas. Uspeli smo in predlog sprememb in dopolnitev Statuta SDE Slovenije je bil sprejet na Konferenci SDE Slovenije dne 26. marca 2013.

Sprejeti predlog statuta je kompromisni predlog in je kljub temu dobra osnova za učinkovito delovanje SDE Slovenije. Največje spremembe v novem statutu so narejene v poglavju »Organiziranost in delovanje SDE Slovenije« in sicer:

- nov način delovanja in organiziranosti (sindikati družb, sindikat dejavnosti na območju, konference SDE Slovenije, spremenjena organiziranost (sestava konferenc) na ravni dejavnosti, kjer so predvidene tri konference,
- spremenjena je sestava in točno določen ključ za sestavo članov Kongresa SDE Slovenije (predsedniki in člani nekaterih organov SDE Slovenije, predsedniki sindikatov družb in člani po ključu glede na število članov v družbi),
- sestava kongresa je enaka sestavi Konference SDE Slovenije,
- spremenjena-zmanjšana je sestava Predsedstva SDE Slovenije (predsednik in podpredsedniki SDE Slovenije, podpredsedniki konferenc sindikatov posameznih dejavnosti, 7 članov),
- zmanjšano število članov Statutarne komisije SDE Slovenije in članov Nadzornega odbora SDE Slovenije (pet),
- povečano je število podpredsednikov SDE Slovenije, ki so predsedniki konferenc dejavnosti (trije).
- bistvenih sprememb glede organiziranosti in delovanja sindikatov družb ni predlaganih.

V poglavju »Volitve« je glavna sprememba povečanje kvoruma za veljavnost volitev (2/3 volilnega telesa), predvidena je zaprta ali odprta kandidatna lista, mandat nosilcev funkcij in članov organov SDE Slovenije je enak mandatu organa.

7. POROČILO ODBORA ZA ENAKE MOŽNOSTI

Aktivnosti Odbora za enake možnosti so se po IV. kongresu nadaljevale, vendar je žal potrebno priznati, da so te z leti vedno manjše, izkazujejo pa se še največ na področju informiranja članic, ki se v posameznih sindikatih še ukvarjajo s tem področjem delovanja. Ugotavlja se namreč, da se večina dogodkov in problemov v energetiki nanaša na celotno članstvo in se rešuje preko ostalih oblik delovanja SDE Slovenije. Iz posameznih sindikatov se na odbor ne naslavlja neke posebne problematike, zato se odbor ni veliko sestajal, delovanje je potekalo s kontakti predvsem po elektronski pošti in telefonu. Predvidene naloge so se vsaj na začetku obdobja poskušale izpolnjevati s čim večjimi prizadevanji, se je pa dejansko v letih potrjevalo, da nekih posebnosti na tem področju v posameznih sindikatih družb ni bilo zaznati.

Predsedstvo SDE Slovenije je v juniju 2008 na 1. konstitutivni seji ponovno imenovalo za vodenje Odbora za enake možnosti tedanjo predsednico, oktobra 2008 pa je bil

dokončno dopolnjen s strani posameznih sindikatov tudi ožji sestav odbora, saj ga je v istem letu zapustilo nekaj članic - zaradi odhoda v pokoj ali pa odhoda iz podjetij.

Odbor je deloval predvsem na področju medsebojnega obveščanja ožjega in širšega članstva z različnimi vrstami informacij, pridobljenimi s strani Odbora za enake možnosti pri ZSSS in v začetnem obdobju še iz drugih različnih virov, ki so pa s časom prav tako usahnili. V odbor pri ZSSS je bila imenovana predstavnica, ki je nadomestila prejšnjo kolegico, kasneje pa so bili zaradi njenega odhoda kontakti z ZSSS ohranjeni prav tako najbolj s povezovanjem po elektronski pošti. Občasno smo se udeležili slovesnosti, ki jo pripravlja Odbor za enake možnosti pri ZSSS – to je podelitev »Rože mogote« – priznanja za dosežke na področju enakih možnosti. ZSSS nas zalaga z različnimi informacijami, občasno pa organizira tudi kakšno skupno posvetovanje.

V tem času prav tako ni prišlo do kakšnega ponovnega povezovanja s podobnimi odbori iz držav bivše Jugoslavije, ki je bilo na začetku delovanja tega odbora kar intenzivno.

V vseh teh letih se je predsednica odbora aktivno ukvarjala z reševanjem težav v zvezi s plačami in drugimi prejemki za dve prevzeti delavki iz družbe Eldom; delavki sta namreč še vedno članici SDE Slovenije, še vedno jima pripadajo vse pravice po KPE, se pa že od časa, ko sta bili prevzeti v drugo firmo, soočata s težavami v zvezi z izplačili prejemkov in uveljavljanjem pravic po KPE.

Kologice iz odbora iz Primorske s svojimi ostalimi članicami so se aktivno odzivale na področju priprave nove pokojninske reforme in svoje neodobravanje izražale neposredno Odboru za enake možnosti pri ZSSS.

Ena ključnih ugotovitev odbora po nekajletnem delovanju je, da so bile aktivnosti pravzaprav večje in močnejše v času, ko je odbor deloval kot Komisija za žensko politiko, saj je bila takrat pozornost namenjena povsem konkretni oz. bolj ciljni problematiki kot pa jo lahko rešuje odbor v sedanjih obliki. Prav zato bi bilo mogoče prav, da se po kongresu po sindikatih družb nameni temu vprašanju nekaj časa in se o tem področju delovanja pridobi mnenje članstva, kako naprej. Delovanje odbora brez nekaterih posebnih ciljev in nalog predvsem pa rezultatov najbrž nima nekega pomena, s tem pa se pod vprašaj postavlja tudi obstoj odbora. Mogoče pa bi bilo bolje izkoristiti interes posameznih aktivnih članic na drugih področjih delovanja v SDE Slovenije?

8. POROČILO KOMISIJE ZA KOLEKTIVNO DOGOVARJANJE

Če je bila značilnost prejšnjega mandata do IV. Kongresa SDE Slovenije velik napredek na področju kolektivnega dogovarjanja, predvsem na podpisu KP v družbah SDE Slovenije, je za obdobje med IV. in V. Kongresom SDE Slovenije pomembno vzdrževanje obstoječega nivoja pravic, ki izhajajo iz KP dejavnosti in PKP družb.

V SDE Slovenije je vseskozi prevladovalo mnenje, da je nivo pravic, ki je zagotovljen z veljavnimi KP dejavnosti takšen, da jih v teh težkih časih ni mogoče nadgraditi, zato tudi

nismo želeli izpostavljati odpiranje problematike obeh KP dejavnosti. Ker so se določila obstoječih KP večinoma spoštovala, aktivnosti za usklajevanje veljavnih KP s socialnimi partnerji pa so zamrle, se komisija v obdobju med dvema kongresoma ni pogosto sestala.

Komisija in organi SDE Slovenije so se v drugi polovici leta 2009 seznanili s problematiko in možnimi posledicami, ki jih je prinesel ZKoliP in nastalo situacijo po uveljavitvi navedenega zakona glede dveh vprašanj:

- razširjene veljavnosti obstoječih KP dejavnosti,
- časovne veljavnosti sklenjenih KP dejavnosti.

Ne glede na pridobljeno pravno mnenje s strani pravne službe ZSSS, v katerem je jasno, da ZKoliP glede časovne veljavnosti določa prehodno obdobje, v katerem je potrebno KP dejavnosti uskladiti in podpisati s socialnimi partnerji, le-tega še nismo storili.

Komisija v razširjeni sestavi je na osnovi teh dejstev pripravila spremembe vsebine obeh KP dejavnosti (KP premogovništva in KP elektrogospodarstva) in izločila iz obeh KP vse tisto, kar je v nasprotju z ZDR (z do sedaj veljavnim!); niso pa v KP vpletene spremembe predloga, ki bi nivo pravic zviševale ali zniževale.

Poskusi nespoštovanja podpisanih in veljavnih kolektivnih pogodb so vedno pogostejši in vedno agresivnejši. V zadnjem obdobju med dvema kongresoma smo tako občutili izrazito stopnjevanje pritiska na nespoštovanje dogovorjene višine izplačila božičnic oz. nagrad ob zaključku leta. Takšno stanje se je nadaljevalo, predvsem s pozivom ministra in priporočili AUKN glede višine izplačil regresa v podjetjih elektrogospodarstva. Ukrepanje v zvezi z nespoštovanjem veljavnih PKP pa je bilo kljub dogovorom po enotni akciji v družbah neenotno. Tako v večini družb še vedno ni končne rešitve glede izplačila preostalega dela regresa za leto 2012.

Glede na trenutne razmere, stopnjevanje krize in zaradi vse večjega populizma akterjev lahko v kratkem času pričakujemo nadaljevanje in stopnjevanje takšnih dejanj. Že dolgo nam namreč obljublajo odpoved kolektivnih pogodb v posameznih dejavnostih.

Zato sem prepričan, da bodo aktivnosti Komisije za kolektivno dogovarjanje v obdobju po izvedbi V. Kongresa SDE Slovenije zaživele. Razloga za paniko ni, kajti to smo že dolgo pričakovali. Komisijo v novi sestavi tako čakajo že prve aktivnosti – uskladitev panožnih KP z novim ZDR, ki je pravkar stopil v veljavo.

9. POROČILO NA PODROČJU MEDNARODNE DEJAVNOSTI

Na sejah Predsedstva SDE Slovenije smo se večkrat soočali z vprašanjem smotrnosti mednarodnega sodelovanja. Zagotovo je prvi pomislek denar, saj članarine v mednarodnih združenjih predstavljajo kar velik zalogaj za naš sindikat, predvsem pa je tovrstno sodelovanje povezano še z enim pomembnim vprašanjem, to je vprašanje časa. Za tovrstne aktivnosti je potrebno vlagati veliko časa, priprave na dogodke in pa sama pot terjajo veliko odrekaj.

Največji del mednarodnih aktivnosti in s tem obveznosti smo imeli z EPSU (European Federation of Public Service Unions), to je evropsko združenje sindikatov javnih dejavnosti, kjer je združenih več kot 250 sindikatov iz cele Evrope, skupaj več kot 8 milijonov članov sindikata.

V obdobju med dvema kongresoma smo pri tej ugledni organizaciji sodelovali v več pomembnejših aktivnostih. Bivši predsednik SDE Slovenije Franc Dolar je kot član Odbora za energetiko sodeloval na sejah tega organa. V letu 2012 ga je nadomestil Mitja Fabjan. Odbor ima pomembno vlogo pri oblikovanju stališč in platform pri pogajanjih z delodajalsko stranjo na nivoju EU - tako smo aktivni udeleženci pri teh procesih. Naj na tem mestu poudarim, da mesto stalnega člana v tem odboru ni samoumevno in zato smo na to dejstvo lahko izredno ponosni.

Ko smo v letu 2009 "doživeli" poročilo računskega sodišča, ki je nalagalo nerazumne spremembe v organizaciji distribucije, smo bili v sindikatu dejavnosti na nogah. Nasilni pristop večinskega lastnika, ki je preko direktorata želel uvesti drastične spremembe pri ločitvi dejavnosti in pripraviti teren za privatizacijo distribucijskih družb, preostanek pa organizirati v obliki združenega SODO, je bilo potrebno silovito ustaviti. Aktivirali smo vso domačo strokovno javnost, vključili eminentne pravne strokovnjake in na pomoč povabili centralo EPSU. Odziv je bil hiter, učinkovit in na najvišjem nivoju; v reševanje našega primera se je aktivno vključil sekretar EPSU Jan Willem Goudriaan. Vse aktivnosti smo usmerili v dokazovanje boljših rešitev, ki jih pozna EU, predvsem pa smo želeli opozoriti največjega lastnika na to, da imamo pravico in možnost izbirati rešitve, ki bodo ugodne za našo državo in za socialno-ekonomski položaj zaposlenih v dejavnosti energetike. Pritiske smo stopnjevali do te mere, da smo sklicali tiskovno konferenco, na kateri sta sodelovala Jan Willem Goudriaan in prof. David Hall, PSIRU, z univerze Greenwich. Profesor Hall je mednarodno priznan strokovnjak s področja privatizacij in javno zasebnega partnerstva in je k nam prišel na prošnjo EPSU. Akcijo smo uspešno končali in Vladi dokazali, da je naš model organiziranosti vzdržan in kot tak potem uporabljen pri ločevanju dejavnosti distribucije od prodaje.

Drugo prav tako pomembno področje, kjer smo bili prisiljeni uporabiti mednarodni pritisk EPSU in regionalne mreže JV sindikatov Retun-see (Regional Energy Trade Unions Network of South Eastern Europe), je bila neobičajna odpoved delovnega razmerja podpredsedniku Sindikata dejavnosti energetike Slovenije Branku Sevcnikarju. Za celotno sindikalno EU nerazumljiva odločitev vodstva TEŠ je postala novica na vseh pomembnih sindikalnih srečanjih, portalih, iz obeh central smo izvedli pisne intervencije na Vlado, AUKN in na vodstvo družbe. Za nekatere je bila morda to pretirana mednarodna reakcija, mi in cela EU pa je menila drugače. Gre za načelno vprašanje varovanja sindikalne imunitete, ki bi se lahko nekontrolirano razširila tudi nad druge, kar pa bi lahko pomenilo konec sindikalnega boja. Vse te intervencije, obveščanje EU parlamenta in javni pritiski so zaustavili podobna neracionalna razmišljanja, konkreten primer pa se je kasneje tudi pravno zaključil ugodno za našega kolega.

Aktivno mednarodno delo je potekalo tudi na področju delovanja SDE Slovenije znotraj regionalne mreže JV sindikatov Retun-see (Regional Energy Trade Unions Network of South Eastern Europe), kjer smo morali kot predsedujoči do leta 2012 prevzeti nase veliko odgovornost in delo. To je bilo obdobje priprav na volilni kongres, ki se je zaradi

organizacijskih težav iz leta 2010 prestavil na marec 2011. Predsednik SDE Slovenije Franc Dolar je vodil večji del sestankov izvršnega odbora mreže, sejo predsedstva in ožjega kolegija smo organizirali tudi v Sloveniji. Obveznosti bivšega predsednika SDE Slovenije je deloma prevzel podpredsednik Branko Sevčnikar, delno pa član predsedstva, zadolžen za mednarodno sodelovanje. Ker se v mreži zavedamo pomena in moči teh povezav, smo organizirali in izvedli veliko aktivnosti; kot najodmevnejša je bila zagotovo spoznana v Bruslju, kjer smo bili kot predstavniki mreže pri evropskem komisarju za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje, pri Jean Paul Tricart-u, direktorju direktorata za socialni dialog. Predstavili smo mu organiziranost in delovanje mreže sindikatov, naše želje in pomembnost takšnega združevanja.

Skozi mrežo Retun-see aktivno sodelujemo na socialnih forumih, ki jih organizira energetska skupnost EU (Energy Community - <http://www.energy-community.org>). Mreža je vabljen na vsa srečanja, kjer se odloča o energetskih dogodkih članic EU in pridruženih članicah te skupnosti, ki so podpisale memorandum. Poleg članic EU so v to skupnost vključene vse države bivše skupne države, Moldavija, Ukrajina in Albanija. V obdobju med kongresoma smo imeli več razgovorov in srečanj z direktorjem skupnosti, ki je sopodpisnik socialnega sporazuma, ki je obvezujoč za celotno regijo.

Zadnje večje aktivnosti, ki smo jih izvajali v mednarodnem prostoru, so vezane na težave TEŠ-a pri zagotavljanju sredstev iz Evropske banke za obnovo in razvoj. Glede na nerazumljivo odklonilno akcijo nekaterih naših EU poslancev in dela domače javnosti je konec leta 2012 prišlo do zastoja pri končanju postopka odobritve potrebnega posojila. Da bi se izognili težavam celotnega HSE, ki bi moral zagotavljati manjkajoči del sredstev in tako ne bi ogrozil ekonomsko socialnega položaja zaposlenih v celotnem stebru, smo se s pomočjo mednarodnih povezav obrnili neposredno na direktorja banke in ga opozorili na vse posledice, ki lahko nastanejo z nadaljnjim zavlačevanjem teh postopkov. Kot veste, je bilo posredovanje uspešno in obema centralama (EPSU in Retun-see) smo se zahvalili za uspešno akcijo.

Poročilo zaključujem z mnenjem, da je vse mednarodne povezave nujno potrebno ohraniti in še naprej aktivno sodelovati v vseh organih ter na ta način pridobivati nujno potrebne informacije glede stanja v regijski energetiki. Pri tem naj opozorim na naš velik ugled, ki ga imamo v teh organizacijah. Škoda bi bilo končati začeto delo; predvsem pa tudi kolegi iz regije upravičeno pričakujejo, da jim prenesemo težko pridobljene izkušnje iz procesov, skozi katere smo šli v preteklem obdobju. Naše članstvo z ohranjanjem teh povezav zagotovo pridobiva na varnosti, seveda pa želimo s tem narediti korake v boljšo smer, v pridobivanju večjih pravic, kot so že izborjene drugje.

10. POROČILO O DELU KOMISIJE ZA SPREMLJANJE PLAČ

Komisija za spremljanje plač pri SDE Slovenije, ki je delovala v obdobju med obema kongresoma, je sestavljena iz predstavnikov proizvodnje, prenosa, distribucije in premogovništva. Na svojih sejah je obravnavala statistične podatke o plačah v EGS in PR, ki so bili poslani z MG(MIP) DE Maribor in tekočo problematiko v vezi s spoštovanjem

KP na področju plač. Pripravljala je analize in ugotavljala skladnost z določili KP, opozarjala na napake in pripravljala predloge rešitev. Obravnavala je tudi pobude članstva in jih poskušala upoštevati.

Komisija se je sestajala večkrat letno v različnih družbah v okviru SDE Slovenije. Gradivo je obravnavala dosledno in strokovno, zaključke pa je sprejemala soglasno na osnovi argumentov.

Na svojih sejah smo analizirali podatke (MG DE Maribor) in obravnavali teme s področja plač elektrogospodarstva in premogovništva ter med drugim sprejemali zaključke, ki jih na kratko povzemamo v nadaljevanju:

- glede na dopis, ki ga je prejel Sindikat Elektro Gorenjska s strani uprave, smo posredovali naslednje mnenje Komisije za spremljanje plač:
Odstotek eskalacije, ki je del dogovora iz naslova redne eskalacije po Kolektivni pogodbi EGS v letu 2007, ni podatek za izračun enkratne izredne uskladitve plač zaradi nepričakovane visoke inflacije v letu 2007 (Kolektivna pogodba o izredni uskladitvi plač za leto 2007 - 7. člen);
- rast plač v vseh družbah je dosegala najmanj rast inflacije;
- število zaposlenih se je zmanjševalo v večini družb sistema elektrogospodarstva;
- dogovor o uskladitvi višine in terminov eskalacije pri vseh družbah, marec 09, poenoteno stanje(MG_KP EGS);
- obravnavali smo dopis Vlade RS, s katerim je priporočila omejitve plač in osebnih prejemkov zaposlenih v javnih podjetjih in gospodarskih družbah, ki opravljajo gospodarske javne službe; priporočilo je bilo naslovljeno na uprave in nadzorne svete oziroma na upravne odbore družb, ki so v neposredni večinski lasti države ali samoupravnih lokalnih skupnosti; k razpravi smo povabili tudi samostojno pravno svetovalko ZSSS in glede na pridobljeno pravno mnenje, da ni bilo podlag za upoštevanje dopisa Vlade RS v naših družbah, smo o tem obvestili družbe;
- pripravili smo sistem, ki omogoča analiziranje plač in izris diagramov, ki nam kažejo trende sprememb; dogovorili smo se, da sistem nadgrajujemo po potrebi; predlagano je bilo tudi, da v ta sistem uvrstimo še analizo podatkov o plačah v premogovništvu in na ta način dobimo pogled na kompletne plače v sistemu EGS in premogovništva, ki ga pokriva SDE Slovenije;
- v podatke je bila dodana tabela Povprečne plače v družbah KP+IP;
- odpravljena je bila napaka podatkov Brp/zap (KP+IP) v tabeli Stat;
- Komisijo za spremljanje uresničevanja KP, ki je skupna z MG in DD smo opozorili, da se v nekaterih družbah ne upošteva 127. člen KP EG Slovenije;
- politika plač in plačni sistem v elektrogospodarstvu in premogovništvu je specifičen; plače so večinoma sestavljene iz osnovnih plač, ki so v povprečju nizke, raznih uspešnosti in dodatkov, ki pa so zaradi narave dela precej visoki; tako je povprečna bruto plača relativno dobra, osnovne plače pa ne dosegajo povprečja RS;
- ugotovljeno je bilo, da metodologija spremljanja plač ustreza trenutnim zahtevam, da niso kršeni dogovori ali KP EGS, da ni nobenih podlag za spremembo načina izračunavanja eskalacije in, da je poslovnik Komisije za nadzor nad izvajanjem Kolektivne pogodbe elektrogospodarstva Slovenije o delu ustrezen;
- plače v distribucijskih družbah so nizke, tako da je ~75 % zaposlenih pod povprečno plačo RS;
- komisija je obravnavala predlog koordinacije distribucije, ki se nanaša na izračun povprečne plače v distribucijskih družbah; na podlagi primerjalnega izračuna je bilo

- ugotovljeno, da pri izvzemu plač ELES-a in SODO iz povprečja distribucij, le te nimajo večjega učinka na povprečje;
- predstavnik MIP DE je predstavil sistem vodenja podatkov, ki jim jih družbe pošljejo na enotnem obrazcu; komisija je ugotovila, da se podatki, ki prispejo iz družb, v elektronski obliki shranijo v program za obdelavo podatkov, ti pa se avtomatsko preračunavajo v tabele;
  - glede napake, ki se je zgodila pri prenavljanju systemskega programa (prestavitev GEN Energije v skupino HSE) in posledično povečanja povprečnih BrPI (KP+IP) in je bila ugotovljena ter popravljena v juniju 2010, se je komisija strinjala, da je zadeva zaključena, saj tako izkazujejo tudi podatki;
  - podatki v Elektro Primorski so v marcu 2012 vključevali akontacijo nagrade ob zaključku leta za 2011;
  - program za analizo podatkov smo dopolnjevali po potrebi; dopolnjen je bil z novimi družbami distribucij – prodaja.
  - obravnavali smo Priporočila št. 7 AUKN, kjer je bilo ugotovljeno, da so ta samo dopolnjen dopis Vlade RS iz preteklega leta; potreben je dogovor sindikatov in poslovodstev v družbah v skladu s PKP;
  - letne eskalacije so bile izvedene v skladu z dogovorom in KP EGS (za leto 2012 so v RTH težave zaradi ne izvrševanja dogovora Vlade);
  - bruto plače v EES so v tem obdobju realno rastle;
  - komisija je ugotovila, da je potrebno pozvati predsednika Komisije za nadzor nad izvajanjem KP, da skliče sestanek, kjer bi se sprejela strategija za delo v bodoče.

Komisiji pa ni uspelo realizirati naslednjega:

- predloga komisije, da se pristopi k pridobivanju plačnih modelov v podobnih energetskega sistema in
- povečanja aktivnosti za pridobivanje podatkov o plačah energetskega sistema in primerjave plač v drugih državah, ki bi služile za primerjavo in pripravo strategije politike plač SDE Slovenije v bodoče.

Ljubljana, 17. april 2013

Predsedstvo SDE Slovenije